

การเสพติดอินเทอร์เน็ตของชุมชนชาวออนไลน์

Internet Addiction of Online Community

อรพรรณ วงศ์แก้วไพฑูรกิจ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การเสพติดอินเทอร์เน็ตเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นกับเด็ก เยาวชน และผู้ทั่วไปที่มีสังคมอยู่ในโลกออนไลน์ที่ให้เวลากับการใช้ อินเทอร์เน็ตในปริมาณมากเกินไปจนทำให้เกิดปัญหาขึ้นหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นปัญหาทางการเรียน ความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ด้านการเงิน ด้านอาชีพการงาน รวมทั้งด้านร่างกาย ดังนั้นหากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ภาครัฐ และภาคเอกชน ช่วยกันสอดส่องดูแล เอาใจใส่ และควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง จะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเหมาะสมและยั่งยืน

Abstract

Internet Addiction is behavior of children, adolescents and users in social online community that have spent excessive time on internet activities. This leads to many problems such as learning problem, relationship problem, financial problem, occupational problem and physical problem. Therefore, family, educational institutions, government and private sectors should take care of, examine and control internet usage in the right way in order to solve the social problems suitably and sustainably.

บทนำ

อินเทอร์เน็ตกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของมนุษย์ในสังคมออนไลน์ ผู้คนล้นนำอินเทอร์เน็ตเข้ามาช่วยในการทำงานหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การทำธุรกิจ การหาความรู้ การสนทนา รวมถึงการหาความสนุกสนาน นอกจากนี้ยังพบว่าในปัจจุบันมักใช้อินเทอร์เน็ตเป็นแหล่งพบปะสังสรรค์เพื่อสร้างสังคมออนไลน์ (Social Network) ผ่านเว็บไซต์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น Facebook, Twitter และ Hi5 อีกทั้งผู้ใช้งานสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตผ่านทางสมาร์ตโฟนได้อีกช่องทาง จึงทำให้จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้นเป็นทวีคูณ ผลจากการสำรวจจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ต ณ เดือนมิถุนายน 2553 พบว่าทั่วโลกมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่า 1,900 ล้านคน และเมื่อเปรียบเทียบในทวีปต่างๆ พบว่า ทวีปเอเชีย มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวนมากที่สุดคือ 825 ล้านคน และประเทศที่มีประชากรผู้ใช้ อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือประเทศจีน คิดเป็นจำนวน 384 ล้านคน ส่วนประเทศไทยมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตจำนวน 16.1 ล้านคน ("Internet Usage Statistics", 2010)

ถึงแม้ว่าอินเทอร์เน็ตจะมีประโยชน์ แต่หากใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ผิดอาจสร้างปัญหาให้กับสังคมได้อย่างมากมายเช่นกัน เนื่องจากผู้ใช้อินเทอร์เน็ตไม่จำเป็นต้องเปิดเผยตัวตนที่แท้จริง สามารถแสดงความรู้สึกแบบที่ไม่สามารถกระทำได้ในชีวิตจริง จนทำให้บางคนเกิดความรู้สึกยึดติดและพึ่งพิงกับการใช้อินเทอร์เน็ต แต่เมื่อใช้อินเทอร์เน็ตในปริมาณมากเกินไปจนทำให้เกิดความเสียหายกับชีวิต การเรียนหน้าที่การงาน และครอบครัว จนไม่สามารถควบคุมได้ จะเรียกพฤติกรรมการใช้ลักษณะนี้ว่า การเสพติดอินเทอร์เน็ต (Internet Addiction) ซึ่งในปัจจุบันพบมากในเด็กและเยาวชน

ความหมายของการเสพติดอินเทอร์เน็ต

ลักษณะ พลอยเลื่อมแสง (2545) ได้ให้คำนิยามว่า ภาวะการติดอินเทอร์เน็ต คือ ภาวะผิดปกติที่เกิดจากการควบคุมจิตใจไม่ได้ โดยคนที่เสพติดจะมีลักษณะขบคิดถึงการท่องอินเทอร์เน็ตในครั้งต่อไปเสมอ รู้สึกกังวลใจเมื่อต้องปิดเครื่อง ใช้เวลามากเกินไปกับการเล่นอินเทอร์เน็ต และมักพูดโกหกเกี่ยวกับการใช้อินเทอร์เน็ต

รัศมี สารจัน (2547) กล่าวว่า การเสพติดอินเทอร์เน็ต คือการใช้อินเทอร์เน็ตในปริมาณที่เกินขนาดจนไม่สามารถควบคุมเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตได้ และอาจก่อให้เกิดผลกระทบต่อเวลาสำหรับกิจกรรมจำเป็นอื่นๆ ในชีวิตไม่ว่าจะเป็นการเรียน การงาน และชีวิตครอบครัว

นอกจากนั้น Young (1996) นักจิตวิทยาจากคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเพิร์ทเบิร์ก ได้ศึกษาลักษณะของการเสพติดอินเทอร์เน็ต และพบว่าการเล่นอินเทอร์เน็ตมีลักษณะพื้นฐานเหมือนกับการติดการพนัน และได้มีการพัฒนาคำถามเพื่อใช้วัดพฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ต หากบุคคลใดที่ตอบว่า “ใช่” 5 ข้อขึ้นไป จะถูกจัดว่าเข้าข่ายมีพฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ต โดยมีข้อคำถามดังนี้

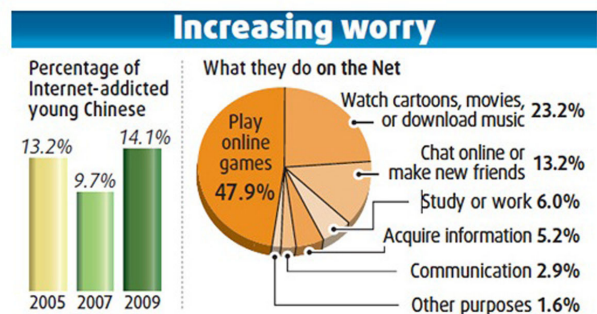
1. รู้สึกถูกรบกวนงำโดยอินเทอร์เน็ตหรือไม่ (มีการคิดคำนึงถึงเรื่องที่ผ่านมาในกิจกรรมในอินเทอร์เน็ต และคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไปในอินเทอร์เน็ต)
2. รู้สึกต้องการใช้อินเทอร์เน็ตในเวลามากขึ้น เพื่อตอบสนองความพอใจหรือไม่
3. ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมการใช้ หรือหยุดการใช้ อินเทอร์เน็ตได้บ่อยครั้งหรือไม่
4. รู้สึกหมดหวัง โมโห โกรธ รู้สึกกดดัน กระสับกระส่าย เมื่อต้องหยุดใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่
5. ใช้เวลาในอินเทอร์เน็ตมากกว่าที่ตั้งใจเอาไว้หรือไม่
6. สูญเสียความสัมพันธ์ทางสังคม หน้าที่การงาน การเรียน หรือโอกาสต่างๆ เพราะการใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่
7. โกหกหรือปกปิดครอบครัว เพื่อนหรือบุคคลรอบข้าง เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตหรือไม่
8. ใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อเป็นหนทางหลีกเลี่ยงจากปัญหา หรือบรรเทาผ่อนคลาย อารมณ์ ความรู้สึกกดดัน หมดหวังหรือไม่

จึงอาจกล่าวได้ว่า การเสพติดอินเทอร์เน็ตเป็นพฤติกรรมที่ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมีการจัดระเบียบความคิดและการควบคุมความต้องการตนเองผิดพลาด จนทำให้ไม่สามารถควบคุมตนเองให้ใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างเหมาะสมจนอินเทอร์เน็ตเข้าไปแทรกแซงกิจกรรมอื่นๆ ในชีวิตประจำวันมากขึ้นไป ซึ่งจะพบมากในกลุ่มเยาวชนและคนวัยรุ่นที่กำลังอยู่ในวัยอยากรู้อยากเห็น การเสพติดอินเทอร์เน็ตจะมีอาการคล้ายกับคนติดยาเสพติด คือมีอาการอยาก ยา มีความโหยหา ต้องการบ่อยๆ เมื่อว่างจะต้องหาโอกาสเข้าใช้อินเทอร์เน็ต ถึงแม้บางครั้งจะไม่มีจุดมุ่งหมายในการใช้งานที่ชัดเจน โดยรูปแบบการเสพติดอินเทอร์เน็ตนั้นอาจมีหลายรูปแบบ เช่น การติดเว็บไซต์ การติดเกมออนไลน์ การติดการพนันออนไลน์ การติดเครือข่ายสังคม และการติดเว็บไซต์ขายสินค้าออนไลน์ เป็นต้น

ภาพที่ 1 การเล่นเกมออนไลน์ของเด็ก
ที่มา: http://www.moph.go.th/ops/iprg/iprg_new/include/admin_hotnew/show_hotnew.php?idHot_new=19982

ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดและกำลังประสบปัญหาเด็กเสพติดอินเทอร์เน็ตอย่างหนัก โดยปี ค.ศ. 2009 มีเยาวชนและวัยรุ่นเสพติดอินเทอร์เน็ตคิดเป็นร้อยละ 14.1 หรือประมาณ 24 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี ค.ศ. 2007 ถึงร้อยละ 4.4 โดยผู้ที่มีอายุ 18-23 ปี เป็นกลุ่มที่เสพติดอินเทอร์เน็ตมากที่สุดร้อยละ 15.6 ส่วนผู้ที่มีอายุ 6-12 ปี เป็นกลุ่มที่เสพติดอินเทอร์เน็ตร้อยละ 8.8 สำหรับกิจกรรมที่ทำให้เยาวชนและวัยรุ่นชาวจีนเสพติดอินเทอร์เน็ตอันดับแรก คือ การเล่นเกมออนไลน์คิดเป็นร้อยละ 47.9 อันดับสอง คือ การชมการ์ตูน ภาพยนตร์ และดาวน์โหลดเพลงออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 23.2 และอันดับสาม คือ การสนทนาผ่านอินเทอร์เน็ตและการหาคู่ออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 13.2 แสดงได้ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 สถิติผู้เสพติดอินเทอร์เน็ตในประเทศจีน
ที่มา: http://www.chinadaily.com.cn/china/2010-02/03/content_9417660.htm

ส่วนในประเทศสหรัฐอเมริกาพบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่มีอาการเสพติด Facebook มากกว่าการเสพติดอินเทอร์เน็ตประเภทอื่น ๆ ซึ่งภาวะการเสพติด Facebook ถือเป็นอาการหนึ่งของการเสพติดอินเทอร์เน็ตเช่นกัน นักประสาทวิทยาหลายท่านของสหรัฐอเมริกา กล่าวไว้ว่า การเล่น Facebook ทำให้เกิดความรู้สึกอบอุ่น มีความสุข เหมือนกับเวลาพบเพื่อนสนิทในชีวิตจริง โดยผู้ที่เสพติด Facebook ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอาการของโรคสมาธิสั้น มีพฤติกรรมหวาดกลัวไม่ชอบเข้าสังคม และมีอาการซึมเศร้า โดยบริษัท Oxygen Media and Lightspeed Research ได้สำรวจพฤติกรรมการใช้ Facebook ของผู้หญิงอายุ 18-34 ปีในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 1,605 คน ระหว่างเดือนพฤษภาคม - เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2553 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ชีวิตประจำวันผูกพันกับ Facebook อย่างมาก โดย 1 ใน 3 ของผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่า สิ่งแรกที่ทำหลังจากตื่นนอน คือ การเปิดคอมพิวเตอร์เพื่อดูความเคลื่อนไหวใน Facebook ก่อนแล้วจึงค่อยแต่งตัว ทำธุระส่วนตัวในห้องน้ำ นอกจากนี้ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 39 ยอมรับว่าตนเองเสพติดการเล่น Facebook แล้ว

และจากรายงานวิจัยของมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งทดสอบนักศึกษาจำนวน 200 คนที่เสพติดโทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต โดยให้หยุดใช้โทรศัพท์มือถือและอินเทอร์เน็ต 24 ชั่วโมง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอาการกระวนกระวายใจจนทำให้ไม่มีสมาธิในการเรียนหรือทำงานต่างๆ เพราะต้องการที่จะใช้สื่อดังกล่าวในการส่งข้อความ อ่านอีเมลล์ สนทนาออนไลน์ และเข้าสู่เครือข่ายสังคม Facebook นอกจากนี้ยังให้กลุ่มตัวอย่างเขียนความในใจเกี่ยวกับการไม่ได้เข้าสู่โลกออนไลน์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างจำนวนมากได้เปรียบเทียบการไม่ได้ออนไลน์ว่าเหมือนกับการไปเที่ยวตามลำพังโดยไม่มีแฟนหรือครอบครัวไปเที่ยวด้วย สำหรับประเทศไทย เด็กและเยาวชนจะใช้เวลาส่วนใหญ่มากกับการเล่นเกมบนอินเทอร์เน็ต ซึ่งพบว่าเด็กไทยมีสถิติการเสพติดเกมแล้วกว่าร้อยละ 13.3 และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยใช้เวลาในการเล่นเกมนานกว่า 1 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งวาริกรานต์ นันทเวช (2550) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ตในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 43.27 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูง

ผลกระทบของการเสพติดอินเทอร์เน็ต

การเสพติดอินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบต่อผู้เสพติดในหลายด้าน อาทิ ด้านการศึกษา ด้านการทำงาน รวมถึงด้านมนุษยสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และด้านการเข้าสังคม ทำให้กลายเป็นเด็กที่มีสมาธิ

สั้น ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้รวมถึงการตัดสินใจกระทำสิ่งต่างๆ อย่างผิดพลาด โดยสามารถแบ่งปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเสพติดอินเทอร์เน็ตออกเป็น 5 ประเภท คือ

1. ปัญหาทางการเรียน การใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตมากเกินไป จะทำให้นักเรียน นักศึกษา ไม่มีเวลาทำการบ้าน ศึกษาหาความรู้ และไม่สนใจการเรียน เพราะจิตใจมัวแต่จดจ่อกับการสนทนาออนไลน์ และการเล่นเกมออนไลน์

2. ปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ไม่ว่าจะมีความสัมพันธ์กับเพื่อน หรือครอบครัว โดยผู้เสพติดจะไม่สนใจครอบครัว ละทิ้งหน้าที่ประจำวันเพื่อเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ต ผู้เสพติดจะใช้เวลาน้อยลงกับบุคคลรอบข้างในชีวิต เพื่อที่จะมีเวลาเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ตมากยิ่งขึ้น การปรับตัวเข้าสังคมคนจริงๆ เริ่มถดถอยและอาจหายไปสู่อสังคมนไซเบอร์ นำไปสู่การถูกล่อลวงและละเมิดทางเพศ

3. ปัญหาทางการเงิน ผู้เสพติดจะสูญเสียค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมากไปกับกิจกรรมในอินเทอร์เน็ต ไม่ว่าจะค่าบริการการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ต้องเสียที่ร้านอินเทอร์เน็ต ค่าโทรศัพท์ รวมถึงการติดพันออนไลน์ เป็นต้น

4. ปัญหาด้านอาชีพการงาน การเสพติดอินเทอร์เน็ตนั้น ทำให้ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง และการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอทำให้ผู้ใช้ไม่สามารถทำงานได้อย่างเต็มที่

5. ปัญหาด้านร่างกาย การใช้อินเทอร์เน็ตที่มากเกินไปทำให้เกิดการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอ เกิดปัญหาทางด้านสายตาที่เกิดจากการมองจอคอมพิวเตอร์นานๆ กล้ามเนื้อแขนขาอ่อนแรง เพราะนั่งในท่าเดิมเป็นเวลานานเกิดอาการเมื่อยล้า เสียความสมดุลทางอารมณ์ เช่น อารมณ์แปรปรวน หงุดหงิดง่าย ศักยภาพการสื่อสารทางสัมผัสทางตา หู จมูก ลดลง เป็นต้น

มาตรการป้องกันและแก้ไขการเสพติดอินเทอร์เน็ต

สำหรับวิธีการป้องกันและแก้ไข ทุกภาคส่วนตั้งแต่สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาครัฐบาล ต้องร่วมมือกันช่วยแก้ปัญหาการเสพติดอินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนไทย สำหรับสถาบันครอบครัว Yen และคณะ (2007) กล่าวว่า นักจิตวิทยาบางคนแนะนำว่าครอบครัวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยป้องกันไม่ให้ลูกหลานเสพติดอินเทอร์เน็ต พ่อแม่ควรต้องมีการเอาใจใส่ หมั่นสอดส่อง ตรวจสอบดูแล มีการจัดตารางเวลาการใช้อินเทอร์เน็ต เช่น อนุญาตให้ใช้อินเทอร์เน็ตได้หลังจากทำการบ้านเสร็จ โดยใช้ได้ไม่เกิน 1-2 ชั่วโมง หรือตามความเหมาะสมกับช่วงอายุ (Ko และคณะ, 2007) หากบุตรหลานเล่นคอมพิวเตอร์ดึกๆ ควรสังเกตการใช้งาน ผู้ปกครองต้องรู้เท่าทัน

และสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับบุตรหลานได้ สถาบันครอบครัวต้องหันมาใส่ใจกันให้มากยิ่งขึ้น หมั่นพูดคุย หากิจกรรมอื่นๆ ให้บุตรหลานทำ เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี อ่านหนังสือ เป็นต้น ส่วนสถาบันการศึกษา ครู อาจารย์มีบทบาทสำคัญในการสอดส่องดูแล ให้คำแนะนำที่ถูกต้องในการใช้อินเทอร์เน็ต มีการบล็อกไม่ให้นักเรียน นักศึกษา เข้าใช้เว็บไซต์ที่อาจส่งผลให้เกิดการใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่ไม่ถูกต้อง

สำหรับในส่วนของภาครัฐ รัฐบาลควรต้องมีนโยบายในการป้องกันและแก้ปัญหาที่ชัดเจน เช่น รัฐบาลเกาหลีมีบริการแจกซอฟต์แวร์ฟรีให้กับผู้ที่ต้องการแก่นิสัยเสพติดเกมและอินเทอร์เน็ต ซึ่งแบ่งซอฟต์แวร์ที่ให้บริการหรือออกเป็น 2 ประเภท ชนิดแรกเป็นซอฟต์แวร์ตั้งเวลาการปิดอินเทอร์เน็ต ส่วนอีกประเภทจะมุ่งไปที่ผู้เสพติดเกม โดยจะเป็นซอฟต์แวร์ที่ทำให้เกมที่เล่นอยู่ยากขึ้นทำให้ผู้เล่นเกิดความเบื่อหน่ายเมื่อไม่สามารถเอาชนะได้ สำหรับประเทศไทยมีหน่วยงานของรัฐที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือผู้เสพติดอินเทอร์เน็ตและเกม คือ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศ กรมสุขภาพจิต และกระทรวงสาธารณสุข โดยรัฐบาลควรมีนโยบายกวดขันการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชนในร้านอินเทอร์เน็ต โดยอาจกำหนดเวลาปิดร้านให้เร็วขึ้น โดยเฉพาะร้านที่มีวัยรุ่นนิยมไปใช้บริการ ส่วนภาคเอกชนควรมีการจัดโครงการที่ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนใช้อินเทอร์เน็ตในทางที่สร้างสรรค์ มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความรุนแรงของการเสพติดอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เด็กและเยาวชนในสังคมสามารถดูแลตนเองได้ ดังนั้นหากทุกภาคส่วนร่วมมือกัน ผู้ใช้อินเทอร์เน็ตบนโลกออนไลน์จะหลีกเลี่ยงห่างไกลจากการเสพติดอินเทอร์เน็ตอย่างแน่นอน

unสรุป

อินเทอร์เน็ตเปรียบเหมือนกับดาบสองคม หากใช้ไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสมก็จะได้รับประโยชน์จากการใช้อินเทอร์เน็ตอย่างมากมาย แต่หากใช้ในทางที่ไม่ถูกไม่ควร อาจเกิดปัญหาและพิษภัยอย่างมหันต์โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับเด็ก เยาวชนและวัยรุ่นที่ยังมีวุฒิภาวะไม่มากพอ ไม่มีภูมิคุ้มกันที่จะควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตจนทำให้เป็นโรคเสพติดอินเทอร์เน็ต หากได้รับการดูแลเอาใจใส่จากผู้ปกครอง และให้ความรู้ที่ถูกต้องในการใช้อินเทอร์เน็ต เด็กและเยาวชนรวมทั้งผู้คนในสังคมไทยก็จะมีความเข้มแข็งปราศจากโรคเสพติดอินเทอร์เน็ต

บรรณานุกรม

- การติดเกมออนไลน์ของเด็ก. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2553, จาก http://www.moph.go.th/ops/iprg/iprg_new/include/admin_hotnew/show_hotnew.php?idHot_new=19982
- รวีกรานต์ นันทเวช. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมารติคิตินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย*. วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. รัศมี สารจัน. (2547). *การจำแนกกลุ่มการเสพติดอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*. รายงานการศึกษาระยะปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลักษณะ พลอยเลื่อมแสง. (2545). ผลกระทบของอินเทอร์เน็ตต่อสุขภาพจิตของผู้ใช้ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสวนปรุง*, 18(2), 34-46.
- สถิติผู้เสพติดอินเทอร์เน็ตในประเทศจีน. (ม.ป.ป.). สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2553, จาก http://www.chinadaily.com.cn/china/2010-02/03/content_9417660.htm. Internet Usage Statistics. (2010). Retrived August 15, 2010, from <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>
- Ko, C.H., Yen, J.Y., Yen, C.F., Lin, H.C., & Yang, M.J. (2007). Factors Predictive for Incidence and Remission of Internet addiction in Young Adolescents: A Prospective Study. *Cyberpsychology & Behavior*, 10(4), 545-551.
- Facebook addiction on the rise. (n.d.). Retrived August 5, 2010, from <http://newzimsituation.com/facebook-addiction-on-the-rise-58309.htm>
- Yen, J.Y., Yen, C.F., Chen, C.C., Chen, S.H., & Ko, C.H. (2007). Family Factors of Internet addiction and Substance Use Experience in Taiwanese Adolescents *Cyberpsychology & Behavior*, 10(3), 323-329.
- Young, K. (1996). Internet Addiction: The Emergence of a New Clinical Disorder', *Cyberpsychology & Behavior*, 1(3), 237-244.
- U.S. students suffering from Internet addiction: study. (n.d.). Retrived August 5, 2010, from <http://www.reuters.com/article/idUSTRE63M4QN20100423>